

TITO ON ICE

DV photography & director Helena Ahonen co-design Lars Sjunnesson sound design Per-Henrik Mäenpää
 Štefan Skledar Aleksandar Zograf Igor Hofbauer Nedim Čišić Ivan Mitrevski Katerina Mirović Igor Prassel
 Radovan Popović Vladimir Nedeljković Marko Tomaš Mirza Bežirević co-producer Michael Sevholt
 written, designed, animated, shot, cut, produced & directed by Max Andersson

Nail Films, Sverige/Tyskland 2012

76 min, digital, 4:3, svartvit/färg, Dolby 5.1

Regi: Max Andersson, Helena Ahonen

DV foto/Producent: Helena Ahonen

Manus/Design/Foto/Animation/Klippning/Producent: Max Andersson

Co-design: Lars Sjunnesson

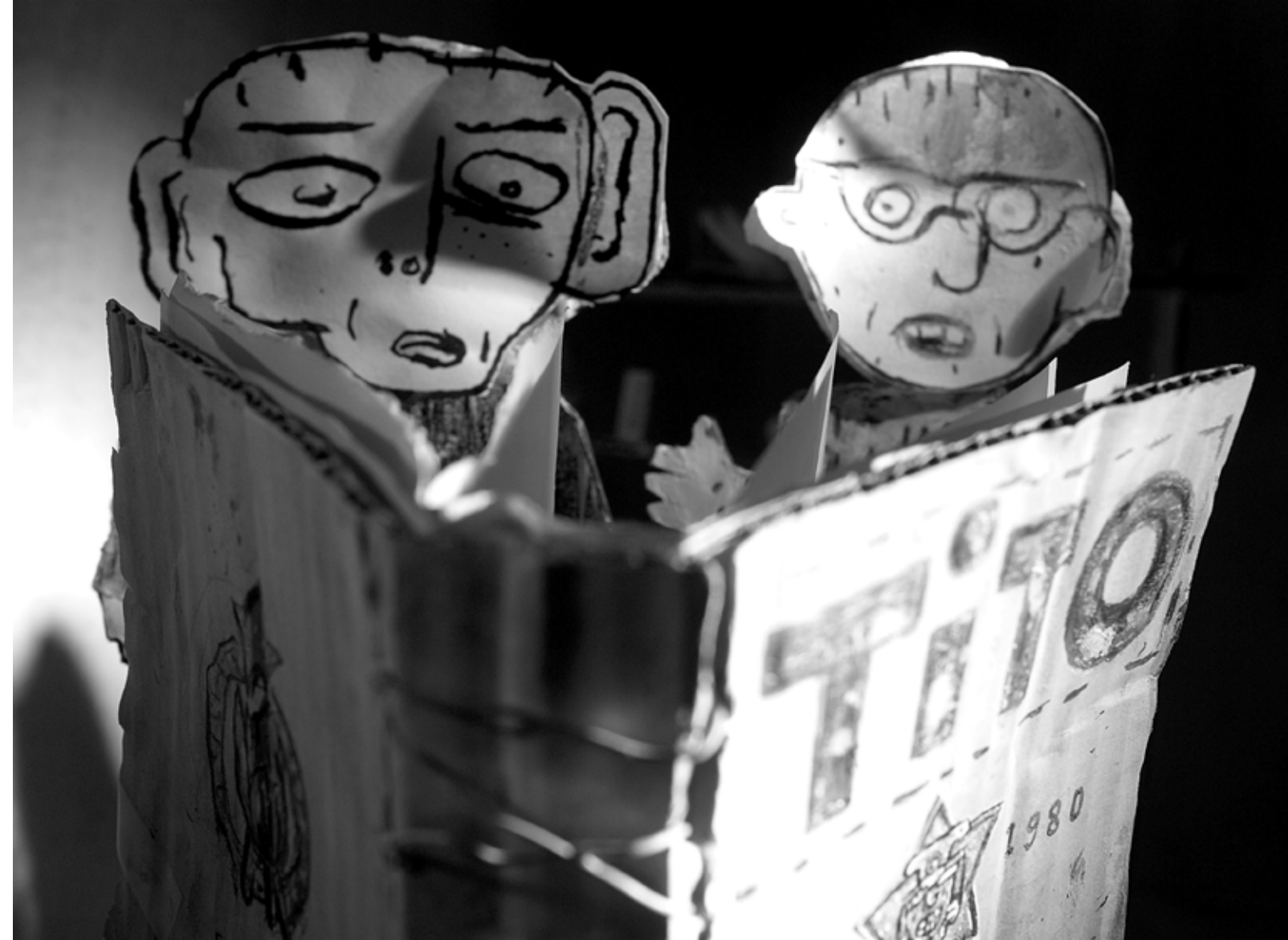
Ljuddesign: Per-Henrik Mäenpää

Co-producent: Michael Sevholt

Medverkande: Lars Sjunnesson, Max Andersson, Helena Ahonen, Štefan Skledar, Katerina Mirović, Ivan Mitrevski, Igor Prassel, Igor Hofbauer, Radovan Popović, Saša Rakezić, Vladimir Nedeljković, Anders Möllander, Mirza Bezirević, Nedim Ćišić, Marko Tomaš

Musik: Dubioza Kolektiv, Idoli, Termiti, Gnjevni Crv, Vuneny, Luna, Električni Orgazam, Parketi, Delfini, Klopka za Pionira, Mono-ton, Tito's boys, Obojeni Program, Crveni Koralji

Awards: Grand Prize (Best Feature) - Ottawa International Animation Festival 2013, Best Feature - BeThere! Corfu Animation Festival 2014

Synopsis

För att lansera sin bok BOSNIAN FLAT DOG reser Max Andersson och Lars Sjunnesson på turné genom länderna i det forna Jugoslavien med en mumifierad Marskalk Tito i ett kylskåp.

Bland gränskontroller som förvandlas till improviserade familjefotosessioner, muterade järnridå-disneyleksaker, handdekorerade souvenirgranathylsor och utställningar av krypskyttekonstnärer i urblåsta lägenheter inser de att verkligheten kanske faktiskt överträffar dikten.

Max Anderssons långfilmsdebut rör sig på flera plan i en sällsynt sammansmältning av form och innehåll. Genom en kombination av stopmotion-animation och dokumentära scener blir filmen till en resa i ett parallellt universum där alla gränser befinner sig i upplösning - på samma gång poetisk, tragisk och hejdlöst komisk.

Detta har hänt:

- 1980** Marskalk Josip Broz Tito dör efter att ha varit det socialistiska Jugoslaviens ledare sedan det skapades 1945.
- 1990** Max Andersson tilldelas stipendiet "1 km film" av den nygrundade Stockholms filmfestival. För att få så många inspelningsminuter som möjligt begär han 1 kilometer super 8-film.
- 1991** Plötsligt utbryter krig i Jugoslavien. Marskalk Tito återupptäcks, mumifierad i ett gammalt kylskåp i Ljubljana. Den svenska ekonomin kraschar och det statliga filmstödet ställs in. Max Andersson bestämmer sig för att göra serier.
- 1999** Max Andersson och Lars Sjunnesson blir inbjudna till en seriekonferens i ex-Jugoslavien. Plötsligt angriper NATO Serbien. Därpå följande händelser resulterar i serieromanen BOSNIAN FLAT DOG.
- 2003** Andersson och Sjunnesson blir inbjudna till ex-Jugoslavien för att presentera sin bok på turné med Titos mumie i ett kylskåp. Plötsligt angriper någon Irak.
- 2006** Max Anderson börjar redigera det dokumentära videomaterial som filmats av Helena Ahonen under turnén.
- 2008** Världsekonomin kraschar. Max Andersson återfinner de djupfrysta super 8-kassetterna i kylskåpet och bestämmer sig för att använda dem till att färdigställa filmen.
- 2012** TITO ON ICE är avslutad. Plötsligt utbryter krig i Syrien.

Diktatorn är en arketyper som blir allt populärare i medierna liksom inom populärkulturen. I takt med den ökade efterfrågan och bristen på exemplar av rätt kaliber hängs epitetet allt oftare på kandidater som knappast håller måttet utan närmast framstår som urvattnade och oinspirerade kopior.

Max Andersson och Lars Sjunnesson gör sin egen mycket personliga kopia av en tvättakta diktator av gammalt snitt, och tillika den mest genuint jugoslaviska produkten av alla - Tito; av frigolit och papiermaché och med svenska simborgarmärken på den begagnade östtyska uniformen. Tillsammans med detta märkligt levande plagiat av en död statschef beger sig de båda tecknarna ut på en resa genom ett Jugoslavien som "balkaniserats" - ett geopolitiskt tillstånd som blivit allt vanligare och även kan appliceras på den individuella psykologin där det beskrivits som "känslan av att ha försvunnit i olika riktningar".

Genom Titos vidöppna zombieögon får vi möta ett antal individer som på olika sätt försöker uttrycka sig själva i den kaotiska situation som uppstått. Deras historier skiljer sig från varandra men uppvisar också många beröringspunkter. En bild avtecknar sig av hur kulturell mångfald och lokala initiativ kommer till korta när nya ekonomiska och militära maktstrukturer träder in på den postjugoslaviska arenan.

Med anpassningen till den västliga ekonomin kommer också krav på respekt för upphovsrätt. Men vad är originalitet? Uppstår nya verk ur ett vakuum eller är de resultatet av ett ständigt pågående utbyte och omformande av existerande uttryck? Ett konkret exempel är de förvrängda och mycket personliga versionerna av kända seriefigurer som florerade i form av leksaker och bruksföremål i de tidigare öststaterna. Den likriktade masskulturen subverteras och tilldelas en oavsiktlig individualitet och mänsklighet av sina anonyma skapare. Saša, serbisk serieskapare, visar framstående exemplar som han räddat från glömskan på Pančevos loppmarknad.

Frågorna filmen ställer är många och det ges inga entydiga svar. Finns överhuvudtaget den enskilda individen? Är vi kanske alla i själva verket samma person?

Perspektivet vrids ytterligare ett varv när Igor, kroatisk tecknare, beskriver sina intryck från en resa i Sverige. Plötsligt framstår den trygga hemmiljön som något främmande och rentav obegripligt. Medan färden går vidare genom allt mer osannolika omgivningar börjar huvudpersonerna mer och mer ifrågasätta sig själva och den verklighet de befinner sig i.

Max Andersson

är en av världens mest egensinniga serietecknare och filmskapare, kultförklarad i många kretsar med bl a böckerna PIXY, CONTAINER, DÖDEN samt kortfilmer som SPIK-BEBIS och den flerfaldigt prisbelönta ONE HUNDRED YEARS. Hans skapelse ARLA-HAREN - "Om du inte dricker mjölk varje dag så kommer Arla-haren och skjuter dig i magen, eller ibland i huvudet" - gjorde ett outplånligt intryck på en hel generation och blev en självklar del av det svenska underjordiska kulturarvet. Max Anderssons berättelser om traktorbarn, berusade foster, hemlösa hus, kött-träd och krampistoler har översatts till tjugo språk och hans bilder, objekt och installationer har visats i ett flertal utställningar världen över. Max Andersson bor och arbetar sedan 1997 i Berlin.

Den animerade långfilmsdokumentären TITO ON ICE inspirerades av serieromanen BOSNIAN FLAT DOG, som är ett samarbete mellan Max Andersson och Lars Sjunnesson.

FILMOGRAFI:

Flat Dog Town (2017)
Chuckamuck - Sayonara (2017, music video)
Tito On Ice (2012)
Lolita Separerar (1989)
Varför är det så mycket svart (1988)
Spik-Bebis (1987)
Ingen Kommentar (1987)
One Hundred Years (1984)

BIBLIOGRAFI (URVAL):

Utgrävningen (2016)
Max Andersson - svenska illustratörer
och konstnärer (2011)
Container (2005)
Bosnian Flat Dog (2004, med Lars
Sjunnesson)
Döden (2003)
En skissbok av Max Andersson
(2002)
Death & Candy (1999)
L'Excavation (1997)
Vakuumneger (1994)
Pixy (1992)

"Jag började rita serier i fyraårsåldern eftersom jag tyckte att trycksvärta luktade nästan lika gott som bensin. Jag ville bli bilmekaniker men mina föräldrar insisterade på serier. Min första serie var stum och slutade med att huvudpersonen sprängdes i bitar. Senare lärde jag mig alfabetet.

Efter några decennier tröttnade jag och gjorde film istället. Jag startade med 35 mm färgfilm, cinemascope och dolbystereoljud. När jag fått mer erfarenhet avancerade jag till 16 mm med monoljud. Slutligen gjorde jag en svartvit stumfilm på super-8. Sedan gick jag tillbaka till serier.

Jag vet inte hur man animerar i datorn. Jag missade hela den digitala revolutionen inom filmen och har helt enkelt fortsatt där jag slutade 1990. Paradoxalt nog har analogt hantverk blivit så sällsynt att det nu verkar som någonting nyskapande och revolutionärt."

- Max Andersson

Per-Henrik Mäenpää

är tonsättare och ljuddesigner med film som arbetsområde. Han har komponerat musiken till flera guldbaggenominerade och kristallenvinnande filmer, bl a Lasermannen 2006, Hästmannen 2006 och Kokvinnorna 2011. För TITO ON ICE har han skapat ett helt ljuduniversum fullt av analogt brus, prasslande papper, feedback och störningar som på ett kongenialt sätt förstärker och utvidgar filmens visuella värld.

Helena Ahonen

TITO ON ICE är Helena Ahonens debut som regissör, producent och filmfotograf. Hon har samarbetat med Max Andersson i ett flertal konstprojekt från 1995 och framåt.

Lars Sjunnesson

föddes i utkanten av Malmö år 1962. Han har gjort ett antal böcker med tecknade serier trots att han tycker att det är fjantigt med serier. Hans historier handlar ofta om missanpassade karaktärer som av någon anledning befinner sig i krig med samhället. Han säger att de avspeglar honom själv och hans syn på världen. Han är även delvis ansvarig för scenografi och design i TITO ON ICE.

BIBLIOGRAFI

Möte med monsunen (2010)
Åke Jävel (2007)
Bosnian Flat Dog (med Max Andersson, 2004)
Om kriget kommer (2004)
Tjocke-Bo (1998)
Raj-Raj (1993)
Åke Jävel - Århundradets hjälte (1990)

Aleksandar Zograf

(pseudonym för Sasa Rakezić) är en serbisk serietecknare. Zografs arbeten utmärks av såväl journalistiska som surrealistiska element. I böcker som LIFE UNDER SANCTIONS och BULLETINS FROM SERBIA skildrar han regionens känslomässiga konvulsioner och omöjliga betingelser på ett mörkt men samtidigt underhållande sätt.

Under NATOs bombningar av Serbien var Zografs hemstad Pančevo ett flitigt förekommande mål; han såg Pančevos industriområde jämnas med marken upprepade gånger från "tryggheten" i sitt lägenhetsfönster. Hans verk har översatts och publicerats i USA, Frankrike, Italien, Tyskland, Spanien och andra länder.

Igor Hofbauer

är en kroatisk serieskapare, illustratör och affischdesigner. Hans verk har publicerats i antologier och tidskrifter över hela Europa liksom i de egna böckerna PRISON STORIES och FIRMA. Hofbauers "handgjorda" konsertaffischer för Club Močvara präglade Zagrebs stadsbild under 2000-talets första år, med en mycket personlig estetik formad av b-filmer, science fiction och jugoslavisk socialistisk arkitektur. Affischerna har visats i flera utställningar i Italien, Holland, Tyskland, Grekland och Portugal, och även inkluderats i boken THE ART OF MODERN ROCK: THE POSTER EXPLOSION.

Musik

Musiken till TITO ON ICE utgörs inte av det folkliga bläsorkestersväng som i västvärlden kommit att bli synonymt med Balkan, utan av jugoslavisk postpunk från den banbrytande "Novi Val"-scenen i början av 80-talet samt nutida independentmusik, kompletterat med exempel på den starka och personliga jugoslaviska vägen av beatmusik och garagerock på 60-talet.

Soundtracket inkluderar de främsta namnen från dessa epoker som IDOLI, ELEKTRIČNI ORGAZAM, GNJEVNI CRV (ANGRY WORM), LUNA, OBOJENI PROGRAM, TERMITI, INDEXI, DELFINI och CRVENI KORALJI liksom band från de senaste årens post-jugoslaviska scen: KLOPKA ZA PIONIRA, MONO-TON, PARKETI, VUNENY, DUBIOZA KOLEKTIV och TITO'S BOJS.

Boken

Natobombningarna av Serbien år 1999.

En granathylsa från en souvenirshop i Sarajevo.

Ett kylskåp med Titos nedfrysta mumie.

Detta blir utgångspunkterna för en resa utan återvändo allt längre ned i Balkans kollektiva undermedvetna, där gränserna mellan dröm och verklighet rivs upp och ritas om tills de bildar en lika spännande som fantastisk skröna, som kanske handlar om vår tid och ett sargat Europa men lika gärna skulle kunna vara en djupdykning i författarnas egna psyken eller en diskussion om tecknandets innersta väsen.

Max Andersson och Lars Sjunnesson bidrog båda till varje enskild teckning och replik i en sådan omfattning att de idag inte längre vet vem som gjort vad. Detta har lett till uppkomsten av en självständig konstnärlig entitet som varken är den ena eller den andra av dem, utan något annat, okänt men samtidigt märkligt bekant och kanske en aning skrämmande.

BOSNIAN FLAT DOG finns utgiven på svenska, tyska, engelska, franska, italienska, tjeckiska, slovenska och polska.

Press

“[TITO ON ICE] is a mischievous combination of documentary, fiction, semi-journalism, gore and stop-motion animation which absolutely carnivalizes post-Yugoslavian mythology and splendidly captures the spirit of the Balkan underground.”

- Michał Bobrowski, *ANIMATEKA*

“TITO ON ICE is weird, informative, and does something only great films do: it harmonizes form and content into a perfect cinematic rhythm.”

- Selina Crammond, *DISORDER MAGAZINE*

“It’s hard to describe TITO ON ICE in a way that does it justice. This is a radical and revolutionary film with a wholly informative account of history, but it’s as far from a textbook lesson as one can get.”

Pat Mullen, *cinemablographer.com*

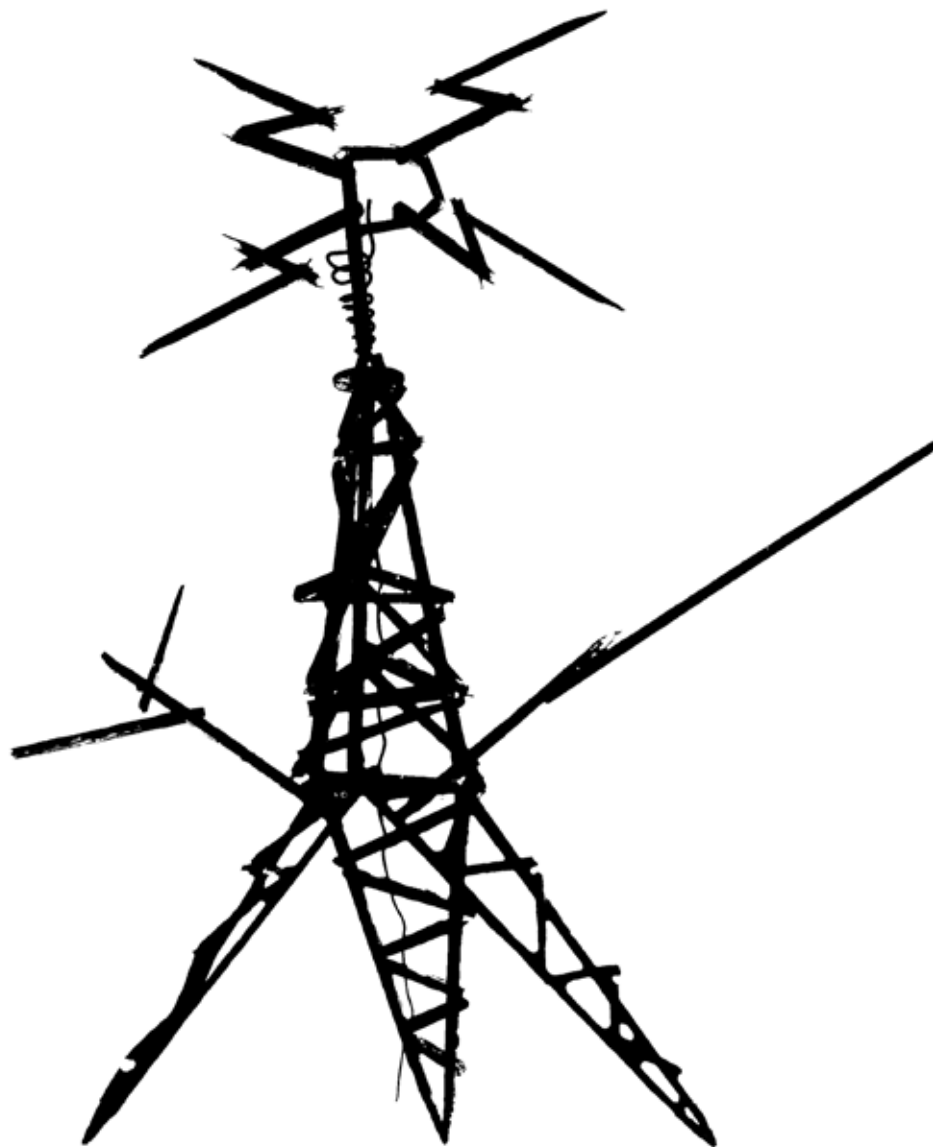
“TITO ON ICE is a loose but potent cinematic adventure through time, identity, Balkan music and politics. (...) Not a partisan anti-war manifesto, but a sincere and suggestive statement of life and art in mummified years, Tito on Ice is more warm in its simplicity than its title suggests.”

- Vassilis Kroustalis, *zippyframes.com*

Bosnian Flat Dog

“Max Andersson and Lars Sjunnesson take us on a funny but very disturbing excursion through a traumatized Balkan landscape populated by a number of traumatized Bosnian psyches. Absurdist and surreal the story might be, but it touched the raw nerve of truth, making me wince with remembrances of my own time in Sarajevo.”

- Joe Sacco (*PALESTINE, SAFE AREA GORAŽDE*)

Kontakt

NAILFILMS

info@nailfilms.com

www.nailfilms.com

+49 176 386 77976

SHOOT&POST

info@shootpost.se

+46 31 719 39 80